

Täysistunto

Torstai 3.4.2025 klo 16.00—2.02

2.1. Suullinen kysymys lisäleikkauksista vanhustenhoitoon (Ilmari Nurminen sd)

Suullinen kysymys SKT 53/2025 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Nurminen, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.01 **Ilmari Nurminen sd:** Arvoisa puhemies! Pääministeri Orpo, eilen kerroitte, että sadan miljoonan euron sosiaalihuollon virkaesitys valmistellaan huolella, mutta teidän poistuttuanne salista ministeri Juuso kertoi, että virkaesitys on olemassa. Eilen se oli vielä salainen, tänään ministeri Juuso julkaisi siitä pienen osan.

Nyt saamme lukea tästä äsken julkaistusta sadan miljoonan valmisteluesityksestä, että valmistelette heikennyksiä sosiaalihuoltolain 14 §:n palveluihin. Pykälä sisältää esimerkiksi ikäihmisten palveluasumiseen, omaishoidon tukeen, ikääntyneiden kotipalveluihin ja kuljetuspalveluihin liittyviä asioita. Karsitte palveluita ja vähennätte velvoitteita, eli on tulossa lisää leikkauksia vanhustenpalveluihin.

Pääministeri Orpo, keskustelimme eilen myöhään yöhön asti, ja vaadimme teitä vastaamaan nyt tähän epäselvyyteen. Pääministeri, oletteko valmistelemassa lisäleikkauksia vanhustenhoitoon?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.02 **Pääministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin emme me salaa yhtään mitään, niin että jos teillä nyt näytti se paperi olevan, niin hyvä niin. Sen olisi varmaan ministeriltäkin tuolta saanut. Kysymyksessä on siis virkamiesten valmistelumuistio, ei esitys, ja te saatte kyllä ne paperit. Me emme salaa yhtään mitään. [Välihuutoja]

Tähän itse asiaan: Me tulemme valmistelemaan tämän sosiaalihuoltolain lakiuudistuksen huolella. Se annetaan eduskunnalle syksyllä 26, ja siinä tavoitellaan sadan miljoonan euron säästöä kymmenen miljardin kokonaisuuteen — siis sadan miljoonan säästöä tai tehostamista kymmenen miljardin kokonaisuuteen. Se valmistellaan huolella, ei muutaman sivun paperin perusteella, tehdään työryhmätyöskentely, lausuntokierrokset normaalisti, asiantuntijoiden kuulemiset ja vaikutusarvioinnit ja annetaan se eduskunnalle.

Meidän tavoitteemme on saada julkinen talous tasapainoon tässä erittäin vaikeassa tilanteessa ja saada aikaan tehostamista ja säästöjä, mutta samaan aikaan huolehtia myöskin vanhustenpalveluista.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää tähän aiheeseen liittyviä lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Nurminen, olkaa hyvä.

16.04 Ilmari Nurminen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Herra pääministeri, olette siis tuomassa lisäleikkauksia vanhustenhoitoon, ja me nyt täällä peräämme, oletko julkaisemassa eduskunnan tietoon nämä kaikki esitykset, mitä on valmisteltu liittyen vanhustenhoidon heikennyksiin. Nyt täällä ministeri Juuso julkaisi pienen osan, kun me olemme täällä vaatineet sitä pitkään, ja me haluamme nyt tietää kaikki leikkaukset, joita olette ulottamassa vanhustenhoitoon.

Sentään julkisesti olette kertoneet, että kotihoidosta te aiotte leikata. Haluan tuoda esiin, että vanhusten ruokailuja ei ehditä nytkään auttaa kotona. Muistisairas usein ei syö ruokaansa, ja kun kotihoidon työntekijä tulee takaisin, niin usein löytyy kylmä ruoka lautaselta. Onko tämä ihmisarvoista elämää? Lisäksi olette päättäneet nyt leikata kotihoidosta yli 700 000 kotikäyntiä, [Ben Zyskiewicz: Eikä olla! Ei todellakaan olla!] eli leikkaatte suoraan näitten ihmisten avusta ja turvasta. [Puhemies koputtaa] Ministeri Juuso, mistä nämä otetaan, hoitajien selkänahasta vai suoraan kotikäynneistä? [Perussuomalaisten ryhmästä: Ei ole mennyt jakeluun!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Juuso, olkaa hyvä.

16.05 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensin mitä tulee tähän salailuun, niin minulla on täällä tällainen paperi, mitä demarit voivat hakea. [Välihuutoja — Vasemmalta: Otitteko sen käsilaukusta?] Tässä on kolme A-nelosta. Sen kummempaa paperia ei ole olemassa. Ei ole mitään yksityiskohtaista luetteloa. [Vasemmalta: Voisitteko antaa sen?] — Kyllä voin antaa, tässä. Edustaja Pekonenkin voi hakea tämän paperin.

Mitä taas tulee... [Edustajia käy hakemassa papereita puhujalta — Hälinää — Puhemies koputtaa]

Puhemies Jussi Halla-aho: Arvoisat edustajat, nyt pyydän ottamaan rauhallisesti. [Vasemmalta: Eiköhän ministeri aloittanut tämän pelleilyn!]

Mitä tulee kotihoidon säästöihin, niin huomattaa tämä konteksti, että meillä ikääntyvien määrä kasvaa koko ajan ja myöskin rahoitus ikääntyville kasvaa koko ajan. Kotihoidtoa tullaan tarvitsemaan entistä enemmän, ja tässä on tarkoituksena, että kun asiakkaan palvelutarvetta tehdään ja hoitosopimusta tehdään, niin siinä otettaisiin huomioon se, voidaanko joku käynneistä korvata teknologialla. Eli kun ikäihmisen luona usein käy viisikin kertaa vuorokaudessa hoitaja ja hän tulee omilla avaimillaan sisään kiireellisesti, niin oletusarvo on, että varmaan ainakin yksi näistä käynneistä voitaisiin hoitaa teknologian avulla, esimerkiksi lääkejakelu. [Puhemies koputtaa] Ja muistutan vielä, että te minusta aliarvioitte ikäihmisiä aika rankasti, [Puhemies koputtaa] kun te ajattelette, että ikäihminen pitää siitä, että omilla avaimilla vieraita ihmisiä tulee sisään viisi kertaa vuorokaudessa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, ministeri. — Edustaja Krista Kiuru, olkaa hyvä. [Oikealta: Ihme sirkusta oppositiolla!]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2025 vp

16.07 **Krista Kiuru sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin tuntuu tosi pahalta kotihoidon hyvin vaikeassa tilanteessa, jossa resursseista on puutetta, että kun ihminen saattaa saada sen seitsemän tai yhdeksän minuuttia palveluaikaa, niin me ajattelimme vielä, että siellä rampataan. Kai tiedätte täällä eduskunnassa, että ihminen itse haluaa nämä minuutit käyttöönsä. Jokainen minuutti on niin kallisarvoinen, että viime kaudella tehtiin tosi paljon töitä, että joka ainoa minuutti toteutuisi. Nämä ihmiset, jotka saavat kotipalveluja, toivovat, että siellä rampattaisiin joka ainoan minuutin verran, jota he myöskin maksavat.

Pääministeri Orpo, teidän hallituksellenne kunnian kukko ei nyt laula. Eilen te totesitte, mikä tuntui ihan fiksulta, että jos kerran sosiaalihuollon säästöjä ei nyt kerrota vielääkään — eli toinen vuosi tulee odotusta — niin se valmistelu tehdään huolellisesti virkатыönä. Mutta kun te lähditte, selvisikin, ministeri Juuso kertoi, että on olemassa jo ehdotus, [Kokoomuksen ryhmästä: Ei ole, ei!] ja tässä se on, ja sitä tuossa äsken lainattiin. [Puhuja näyttää paperia] 14 §:n mukaisesti karsitaan näitä tehtäviä, lukee tässä ehdotuksessa. [Puhemies: Ja kysymys?] Kysynkin, Orpo: keskustelletteko te ministeri Juuson kanssa, ja oletteko te todella perillä, [Puhemies koputtaa] mitä te eilen vastasitte eduskunnalle, koska tänään se ei pidä enää totta? Lisää säästöjä on tulossa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.08 **Pääministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ymmärrän, että vaalit ovat tulossa, [Välihuutoja vasemmalta] mutta minusta kannattaisi joku tolkkua olla siinä, miten nämä asiat vääristellään. Kyseessä on virkamuistio. Sen takia me emme edes yrittäneet antaa vielä esitystä sosiaalihuoltolain uudistamisesta, koska se vaatii jotain muuta kuin kolmen neljän sivun muistion, joka on varmaan teilläkin nyt siellä käytössä. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Te lupasitte!] — Me olemme luvanneet, että me huolellisesti valmistelemme sosiaalihuoltolain uudistuksen, ja te pääsette sitä käsittelemään normaalijärjestyksessä.

Ja pistetään näitä nyt taas mittasuhteisiin: Kun te annatte kuvaa, että me leikkaamme valtavasti vanhuspalveluista, me olemme lisänneet 2 200 miljoonaa hyvinvointialueille rahoitusta tänä vuonna. Me painitaan valtavan ongelman kanssa, kun tämä maa velkaantuu. Meillä on ulkopuolella valtavia turvallisuusuhkia, jotka pistävät meidät panostamaan tulevina vuosina miljardeja, ja te puhutte nyt 17 miljoonasta tai sadasta miljoonasta, mutta nekin pitää hoitaa. Kun meillä ei ole sitä runsaudensarvea niin kuin teillä sosiaalidemokraateilla, sitä velkaa ja veromoukaria, vaan meidän pitää oikeasti saada nämä rahat myöskin riittämään ja hoitamaan ihmisten palvelut.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mattila, olkaa hyvä.

16.09 **Hanna-Leena Mattila kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Eilen oli huojentavaa kuulla, että omaishoitajat jätetään näitten leikkausten ulkopuolelle. Niin virallisen kuin epävirallisen omaishoidon tarve kasvaa, kun väki ikääntyy. Varsin moni omaistaan hoitava on vielä työelämässä, ja siksi olisikin tosi tärkeää, että työelämä joustaisi tässä tilanteessa.

Hallitusohjelmaanne on kirjattu, että hallitus tekee puoliväliriiheen mennessä omaishoitolain kokonaisuudistuksen, jossa huomioidaan muun muassa työ- ja eläkeikäisten

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2025 vp

omaishoitajien erityistarpeet. Kysynkin ministeri Satoselta: minkälaisia suunnitelmia hallituksella on parantaa työikäisten omaishoitajien edellytyksiä tehdä palkkatyötä tai toimia yrittäjinä omaishoitajuuden ohessa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Juuso, olkaa hyvä.

16.10 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensiksikin koko hallituksen puolesta kerron, että me arvostamme omaishoitajia todella paljon.

Sote-uudistuksen myötä ensimmäinen askel omaishoitajien tukemiseen on se, että me yhdenmukaistetaan niitä kriteereitä, millä omaishoidon tukea saa. Se on aloitettu THL:n selvityksellä, ja jokaiselle hyvinvointialueelle on mennyt suositukset siitä, mihin suuntaan pitäisi liikkua, jotta me saadaan yhdenvertaiset kriteerit. Sen lisäksi useilla hankkeilla rahoitetaan omaishoitajien tukemista ja ikäihmisten tukemista. Muistaakseni yhteensä melkein 30 miljoonaa menee näihin eri hankkeisiin. Olemme kyllä huomioineet omaishoitajat monella tapaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lindtman, olkaa hyvä.

16.11 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Halusin ensiksi sanoa pääministerille, että kun puhutaan 700 000 kotikäynnistä, niin se ei ole todellakaan vanhusten kotihoivassa mikään lillukanvarsi. [Ben Zyskowicz: Ei puhuta!]

Arvoisa puhemies! Pääministeri Orpo, teiltä saa nyt nyhtämällä nyhtää pala kerrallaan näitä tietoja uusista leikkauksista. Ensiksi te lupasitte kaikki tarvittavat tiedot eduskunnalle. Ette niitä antaneet. Eilen selititte, että kyse on siitä, että haluatte valmistella esityksen huolella, ja hetki sen jälkeen sektoriministeri sanoi, että virkaesitys on olemassa, mutta sitä ei ole kerrottu eduskunnalle. [Ben Zyskowicz: Eipäs nyt vääristellä!] Tänään saimme lukea lehdestä, että ministeri kertoi, että yksi osa näistä esityksistä voidaankin julkaista, mutta edelleenkin eduskunnalle ei ole sitä virallisesti annettu. Pääministeri Orpo, olemme saaneet lukea, että siellä on pykälässä palveluasuminen, omaishoidon tuki ja ikääntyneiden kotipalvelut. [Puhemies koputtaa] Aiotteko nyt lopettaa tämän salailun ja julkaista kaikki nämä esitykset, jotka virkamiehet ovat tehneet uusista leikkauksista? Kyllä vai ei?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.12 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On jotenkin niin tyypillistä, että nytkin me taas keskustellaan prosessista. [Antti Lindtman: Vastaus riittää!] On olemassa sosiaalihoitolain uudistuksesta muutaman sivun virkamustio, jonka te saatte, ja muutamat saivat sen jopa ihan fyysisesti. Sitä ei salata missään. Siinä ei ole mitään suuria salaisuuksia. Siinä ovat päälinjat. Kyseessä on erittäin suuren ja tärkeän lain uudistaminen, ja minusta on hyvä, että sitä ei tarvitse tehdä hätäilemällä vaan me löysimme korvaavia säästöjä, joilla me pääsemme eteenpäin. Puolentoista vuoden päästä tämä laki hyvin valmisteltuna tuodaan tänne. Tämä on aivan normaalia käytäntöä. Näin hallitus valmistelee vastuullisesti asioita, ei sotkemalla ja hosumalla.

Tämä teidän 700 000 käyntiännekin on mielestäni pelottelua. Suomessa tehdään vanhusten kotipalveluissa 39 miljoonaa käyntiä. Meidän vanhustenpalveluihin tulee tuhansia

Pöytäkirjan asiakohta PTK 34/2025 vp

ja tuhansia vanhuksia lisää joka vuosi, koska meidän väki vanhenee, ja siksi me yritämme kaikin keinoin kehittää palveluita, [Puhemies koputtaa] ja hyvinvointialueet itse asiassa ovat jo aika hyvin onnistuneet löytämään uusia tapoja ja uusia keinoja. Asiat menevät eteenpäin. [Puhemies koputtaa] Älkää maalatko kaikkea niin synkäksi. [Perussuomalaisten ryhmästä: Bensarahaa vai?]